

OBSAH

Úvodní studie Miloše Šafránka

Část první / Doma

- I Divadelní dojmy z dětství 5
- II Pražské divadelní zkušenosti 10
- III Pokus o operu a první scénická díla 13
- IV Obrat k folklóru 20
- V Istar 22
- VI Odklon od imprese 25

Část druhá / V Paříži

- I Vztah Martinů k jazzu – Vliv Igora Stravinského 29
- II Série pěti baletů 31
- III Začátky operní tvorby – Voják a tanečnice 38
- IV Spolupráce s Ribemont-Dessaignesem 41
- V Šach králi (Échec au roi) – Konec jazzové periody 53

Část třetí / České národní hry a jiná díla

- I Práce pro české divadlo 55
- II Rozhlasové opery – Paridův soud 67

Část čtvrtá / Sen a skutečnost

- I Neuskutečněné plány 71
- II Julietta 73
- III Dvakrát Alexandr (Alexandre bis) 86

Část pátá / Scénická díla poválečná

- I Americká kapitola 89
- II Televizní hry 93
- III Návrat do Evropy a k divadelní tvorbě 96
- Doslov 113

Dokumenty

- 1 Bohuslav Martinů: Tři melodramy
Skladatelovy překlady francouzské poezie (revidoval Dr. Jaromír Fiala) 117
- 2 Ostrčilova recenze baletu Noc 118
- 3 Ostrčilova recenze baletu Stín 119
- 4 Dopis Wladimira Nelidowa Bohuslavu Martinů (11. 6. 1914) 119
- 5 B. Martinů
Stať publikovaná v Nových Illustrovaných Listech XXI, č. 24 z 8. 8. 1914 120
- 6 Libreto Aloise Kohouta k baletu Stín 120
- 7 Dopis Bohuslava Martinů Karlu Kovařovicovi (16. 8. 1919) 121
- 8 Skladatelovo libreto scénického pásma Koleda 121
- 9 B. Martinů: Istar (K čtvrté premiéře na Národním divadle)
Skladatelův článek v listu Tribuna z 10. 9. 1924 136
- 10 Bohuslav Martinů: Istar
Skladatelův článek v časopise Národní a Stavovské divadlo II, č. 1
z 30. 8. 1924 137
- 11 Istar
Skladatelův rukopisný scénář I. jednání 139
- 12 Istar. Baletní mystérium
Text Bohuslava Martinů upravil Ferdinand Pujman. Vydal B. M. Klika
v edici Louka, sv. 30, Praha 1924 141
- 13 Istar
Skladatelův obsah libreta a simultánní skica scénáře 143
- 14 Bohuslav Martinů: Poznámky k Istar
Skladatelova rukopisná stať 146
- 15 Bohuslav Martinů: Igor Stravinskij: Les nocés villageoises [Svatba]

- Skladatelův článek v časopisu Národní a Stavovské divadlo II, č. 3 z 12. 9. 1924 146
- 16 Bohuslav Martinů: Kdo je na světě nejmocnější
Skladatelův článek v časopisu Národní a Stavovské divadlo IV, č. 16 z 11. 12. 1926 148
- 17 Dopis Bohuslava Martinů Stanislavu Novákovi (Paris 7. 2. 1925) 149
- 18 Skladatelovo libreto a režijní pokyny z orchestrální partitury baletu Kdo je na světě nejmocnější 150
- 19 Bohuslav Martinů: Stravinského Petruška
Skladatelův článek v časopisu Národní a Stavovské divadlo II, č. 8 ze 17. 10. 1924 152
- 20 Bohuslav Martinů: Balety Igora Stravinského
Skladatelův článek v časopisu Národní a Stavovské divadlo II, č. 4 z 19. 9. 1924 153
- 21 Bohuslav Martinů: Vzpouza
Skladatelův scénář baletu 155
- 22 Bohuslav Martinů: Podivuhodný let (Le raid merveilleux)
Skladatelovy náčrty sledu obrazů a textů pro jevištní plakáty 157
- 23 Program večera s premiérou Kuchyňské revue (17. 11. 1927) 158
- 24 Jarmila Kröschlová: Kuchyňská revue
Libreto k baletu Bohuslava Martinů 159
- 25 Natáčí se. Původní film (On tourne. Film inédit)
Scénář baletu Bohuslava Martinů 163
- 26 J. L. Budín: Libretistovy poznámky k opeře Bohuslava Martinů
Libretistův článek in margine Vojáka a tanečnice v Listech Hudební matice-
-Tempu VII, 1927–28 str. 248 ad. 165
- 27 Synopse opery Voják a tanečnice
Podle autografu partitury zpracoval Miloš Šafránek 167
- 28 Georges Ribemont-Dessaignes: Má spolupráce s B. Martinů
Pestrý týden V, č. 1 z 4. 1. 1930 171
- 29 Georges Ribemont-Dessaignes: Slzy nože (Larmes du couteau)
Libretistovy poznámky k inscenování opery 172
- 30 Georges Ribemont-Dessaignes: Tři přání aneb Vrtkavosti života (Trois souhaits ou Vicissitudes de la vie)
Libretistův obsah opery 173
- 31 Georges Ribemont-Dessaignes: Tři přání aneb Vrtkavosti života (Trois souhaits ou Vicissitudes de la vie)
Libretistův scénář prvních dvou dějství opery 175
- 32 Vrtkavosti života (Tři přání)
Opera-film ve 3 jednáních od Ribemont-Dessaignese
Hudba od B. Martinů
Skladatelův scénář 178
- 33 Šach králi (Échec au roi). Balet černý – bílý – červený
Scénář: André Coeuroy 180
- 34 Bohuslav Martinů: Špalíček
Skladatelův článek v časopisu Národní divadlo XI, 1933–34, č. 2 z 19. 9. 1933 182
- 35 Bohuslav Martinů: O divadle středověku
Skladatelův článek v časopisu Divadelní list (Brno) X, č. 15 z 16. 2. 1935 183
- 36 Dopisy Bohuslava Martinů Františku Muzikovi
(Paris 30. 4. 1934, 29. 5. 1934, 17. 11. 1934) 187
- 37 Z dopisů Bohuslava Martinů Zoře Šemberové (Paris 25. 5. 1934, 29. 8. 1934) 192
- 38 Bohuslav Martinů: Poznámky k opeře Mirakl Panny Marie
Skladatelova rukopisná stať 193
- 39 Pierre-Octave Ferroud o názorech Bohuslava Martinů na operu
Výňatek z Ferroudova článku Bohuslav Martinů, otištěného v Revue musicale XVII, 1936, č. 170 196
- 40 Rukopisné poznámky Bohuslava Martinů o opeře (1943) 197
- 41 Dva interviewy Bohuslava Martinů o Hrách o Marii
(1) Nová opera B. Martinů
Rozhovor s hudebním skladatelem Bohuslavem Martinů před (brněnskou) premiérou jeho opery Hry o Marii
Pestrý týden X, č. 9, z 2. 3. 1935 199
(2) Před premiérou Her o Marii
Z rozhovoru Viléma Závady s Bohuslavem Martinů před pražskou premiérou.
České slovo 7. 2. 1936 201

- 42 Bohuslav Martinů o opeře v anketě Literárních novin (VII, č. 13, z 3. 5. 1935) 202
- 43 Bohuslav Martinů k Hrámu o Marii
Skladatelův nezveřejněný článek z roku 1934 204
- 44 Bohuslav Martinů: Poznámky k cyklu Hry o Marii
Skladatelův článek v časopisu Divadelní list (Brno) X, č. 14 z 2. 2. 1935 206
- 45 Bohuslav Martinů: Hry o Marii
Skladatelův článek v časopisu Národní divadlo XII, 1935–36 č. 8 209
- 46 Hry o Marii
Skladatelova synopse
Program představení v Národním divadle v Brně (23. 2. 1935) a v Národním divadle v Praze (7. 2. 1936) 211
- 47 Josef Jenčík: Taneční výplň Her o Marii
Taneční letopisy. Komentáře a posudky. Athos, Praha 1946 213
- 48 Dopis Bohuslava Martinů Ivo Váňovi-Psotovi do New Yorku 214
- 49 Bohuslav Martinů: Hry o Marii
K brněnské premiéře
Skladatelův článek v Tempu – Listech Hudební matice XIV, 1934–1935, č. 5–6 215
- 50 Bohuslav Martinů: Přežila se opera?
Skladatelův článek v časopisu Přítomnost XII, č. 7 z 20. 9. 1935 224
- 51 Dopis Bohuslava Martinů Jindřichu Honzlovi (Paris 14. 5. 1935) 230
- 52 Dopis Bohuslava Martinů Vítězslavu Nezvalovi (Paris 22. 5. 1935) 231
- 53 Skladatelova synopse Pantomimy bez názvu
Příloha k dopisu Vítězslavu Nezvalovi z 22. 5. 1935 233
- 54 Bohuslav Martinů: Divadlo za bránou
Skladatelův článek v časopisu Divadelní list (Brno) XII, č. 3 z 16. 9. 1936 241
- 55 Poznámky k provedení
Skladatelovy pokyny v rukopisu Divadla za bránou 242
- 56 Rukopisné poznámky Bohuslava Martinů k Veselohře na mostě 244
- 57 Večery na dědince nedaleko Dikaňky
Skladatelova synopse zamýšlené opery podle N. V. Gogola – verze širší 245
- 58 Večery na dědince nedaleko Dikaňky
Skladatelova synopse zamýšlené opery podle N. V. Gogola – verze užší 247
- 59 Georges Neveux: Naše Julietta
Rukopisná vzpomínka (1963) 251
- 60 Bohuslav Martinů: Julietta
Skladatelův úvod ke klavírnímu výtahu 252
- 61 Dopis Bohuslava Martinů Jindřichu Honzlovi (Paris 9. 6. 1936) 255
- 62 Bohuslav Martinů: Poznámky k Juliettě
Z dopisu skladatele Václavu Talichovi (25. 5. 1937) 256
- 63 Dopis Bohuslava Martinů Jindřichu Honzlovi (Paris 23. 10. 1937) 257
- 64 Honzlův výklad opery Julietta
Dopis Václavu Talichovi (V Praze 14. 10. 1937) 259
- 65 Jindřich Honzl: Před premiérou opery Julietta nebo Snář
Interview v časopisu Divadlo XXIV, 1937–38, str. 106 268
- 66 Dopis Bohuslava Martinů Jindřichu Honzlovi (Paris 27. 1. 1938) 270
- 67 Interview Jindřicha Honzla k prvnímu provedení opery Julietta
Strojopisná kopie z archivu Jindřicha Honzla. Ve verzi v jednotlivostech zkrácené otisklo 16. 3. 1938 České slovo jako článek pod názvem Zpěvohra z česko-francouzského ducha 273
- 68 Bohuslav Martinů: Poznámky k Juliettě
Skladatelův článek v časopisu Národní divadlo XV, 1937–38, č. 8 z 5. 2. 1938 274
- 69 Jindřich Honzl: K inscenaci Julietty neboli Snáře
Národní divadlo XV, 1937–38, č. 8 z 5. 2. 1938 276
- 70 Z dopisů Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi (Schönenberg 2. 2. 1959 a 12. 2. 1959) 279
- 71 Žaloba proti neznámému
Synopse nedokončené opery podle stejnojmenné hry Georgese Neveuxe 281
- 72 Postup skladatelovy práce na opeře Řecké pašije
Montáž písemných sdělení Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi (New York 13. 11. 1955 – Schönenberg 11. 3. 1959) 283
- 73 Z dopisů Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi (Řím 16. 5. 1957 – Schönenberg 26. 4. 1959) 287
- 74 Dopis Miloše Šafránka Václavu Noskovi (Praha 27. 10. 1961) 292

- 75 Bohuslav Martinů: Řecké pašije (Greek Passion)
 Jedna z pracovních verzí skladatelova libreta 293
- 76 Bohuslav Martinů: Řecké pašije (Greek Passion)
 Ukázky z jedné z pracovních verzí libreta 325
- 77 Skladatelovo prohlášení v žádosti o stipendium Guggenheimovy nadace
 a jeho synopse díla 332
- Ediční poznámka 335

Obrazová část

- Divadelní dojmy z dětství 337
- První pokusy 342
- Istar 348
- Kdo je na světě nejmocnější 350
- Vzpouza 352
- Voják a tanečnice 354
- Podivuhodný let 356
- Kuchyňská revue 358
- Slzy nože 360
- Tři přání 362
- Večery na dědince nedaleko Dikaňky 364
- Špalíček 366
- Hry o Marii 371
- Hlas lesa 377
- Veselohra na mostě 378
- Divadlo za bránou 382
- Julietta 386
- Dvakrát Alexandr 396
- Čím lidé žijí 397
- Ženitba 399
- Žaloba proti neznámému 402
- Mirandolina 404
- Ariadna 407
- Řecké pašije 411

Přehled provedení jevištních děl

- Opera 417
- Balet 421
- Baletní provedení instrumentálních skladeb 423
- Jmenný rejstřík 425
- Rejstřík skladeb Bohuslava Martinů 431